

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/
BON-IV.055.6.2026

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), po rozpatrzeniu petycji z dnia 27 sierpnia 2025 r. w sprawie przyznawania świadczenia wspierającego dla najbardziej potrzebującej wsparcia grupy społecznej osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, niniejszym zawiadamiam o sposobie jej rozpatrzenia.

W aktualnym stanie prawnym przepisy dotyczące ustalania potrzeby wsparcia i jej poziomu, standardy w zakresie ustalania potrzeby wsparcia i jej poziomu oraz szczegółowy sposób postępowania przy wydawaniu decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia regulują przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia (Dz.U. z 2023 poz. 2581). Wskazane powyżej akty prawne ustalają obowiązujące wzorce prawidłowego postępowania w sprawach o wydanie decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, w tym zawierają szczegółowe standardy w zakresie ustalania potrzeby wsparcia i jej poziomu oraz określają sposób postępowania przy wydawaniu decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia.

Zgodnie z treścią art. 4b ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, potrzeba wsparcia to następstwo braku lub utraty autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej. Przy ustaleniu potrzeby wsparcia bierze się pod uwagę, adekwatnie do wieku oraz niepełnosprawności fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej, zdolność osoby do samodzielnego wykonywania określonych czynności, związanych z obszarami codziennego funkcjonowania oraz rodzaj wymaganego wsparcia, z uwzględnieniem czasu niezbędnego do jej wykonania oraz konieczności wsparcia przez inną osobę lub technologię wspomagającą, mającą na celu zapewnienie zwiększenia lub utrzymania niezależności osoby niepełnosprawnej. Ocena poziomu potrzeby wsparcia jest dokonywana przez składy ustalające poziom potrzeby wsparcia, złożone ze specjalistów odpowiednio przeszkolonych i przygotowanych do jej wykonywania. Parametrem wyrażającym w sposób liczbowy miarę niezbędnego dla danej osoby wsparcia jest poziom potrzeby wsparcia. Zgodnie z treścią art. 4b ust. 3 cytowanej ustawy, poziom potrzeby wsparcia ustala się w wartościach punktowych w skali od 0 do 100. Zgodnie natomiast z § 5 ust. 1. rozporządzenia w sprawie

ustalania poziomu potrzeby wsparcia skład ustalający, w jednym miejscu i czasie, określa poziom potrzeby wsparcia osobie zainteresowanej, przy zastosowaniu formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności, na podstawie: obserwacji, wywiadu bezpośredniego oraz oceny funkcjonowania, a także informacji wskazanych w kwestionariuszu samooceny trudności w zakresie wykonywania czynności związanych z funkcjonowaniem. Potrzebę wsparcia ustala się w odniesieniu do 32 określonych i precyzyjnie zdefiniowanych w rozporządzeniu czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania, stanowiących zestaw uniwersalnych aktywności człowieka i opracowanych w oparciu o składnik drugi „Aktywności i uczestniczenie” Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF), obejmujący pełny zakres dziedzin dotyczących funkcjonowania zarówno z perspektywy pojedynczej osoby jak i społeczeństwa. Zgodnie z § 11 ust. 4 rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla każdej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania – jeżeli osoba zainteresowana nie ma zdolności do samodzielnego wykonania danej czynności – określa się rodzaj wymaganego wsparcia oraz częstotliwość wymaganego wsparcia, którym jest przypisana określona wartość punktowa, zaś zgodnie z § 11 ust. 9 przedmiotowego rozporządzenia, ustalenie poziomu potrzeby wsparcia w odniesieniu do danej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania dokonywane jest w oparciu o algorytm przewidujący, iż wartość punktową potrzeby wsparcia dla każdej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania określa się jako iloczyn współczynnika określającego zdolność do samodzielnego wykonywania czynności, rodzaju wymaganego wsparcia, współczynnika częstotliwości wymaganego wsparcia i wagi przypisanej do danej czynności. Ostatecznie uzyskany przez osobę zainteresowaną poziom potrzeby wsparcia jest wyrażony wartością punktową stanowiącą sumę 25 najwyższych iloczynów ustalonych dla czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania.

W odniesieniu do zawartego w petycji postulatu dotyczącego zmiany przepisów prawa w taki sposób, aby osoby legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności otrzymywały decyzje ustalające poziom potrzeby wsparcia z wartością 100 punktów bez konieczności składania wniosku o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia oraz bez poddawania się czynnościom ustalającym, o których mowa w art. 4c ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wskazać należy, iż postępowanie w sprawie wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności oraz postępowanie o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia stanowią dwa odrębne postępowania administracyjne. Oba postępowania inicjowane są na wniosek osoby zainteresowanej, przy czym potrzebę wsparcia ustala się wyłącznie w odniesieniu do osób posiadających wydane orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne, tj.

orzeczenie, o którym mowa w art. 5 lub w art. 62 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności stanowi dla osoby zainteresowanej niezbędny wymóg, jeśli osoba ta ubiega się o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia. Ustalanie poziomu potrzeby wsparcia polega na ocenie niezbędnego zakresu wsparcia, jakiego wymaga ta osoba w celu zapewnienia zwiększenia lub utrzymania jej niezależności, w związku z brakiem lub utratą jej autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej. Decyzja ustalająca poziom potrzeby wsparcia stanowi zatem odrębne od orzeczenia o stopniu niepełnosprawności rozstrzygnięcie orzecznicze, wydawane na podstawie odrębnych i precyzyjnie określonych przepisów. Zgodnie z art. 4b ust. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych decyzja ustalająca poziom potrzeby wsparcia określa w wartościach punktowych poziom funkcjonowania osoby niepełnosprawnej, dzięki czemu pozwala na właściwie zaadresowanie wsparcia do osób najbardziej tego wsparcia potrzebujących. Mając na uwadze powyższe, postulat wydawania osobom legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia bez przeprowadzenia czynności ustalających nie znajduje uzasadnienia. Jednocześnie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dostrzega problemy, z jakimi spotykają się w codziennym życiu osoby z niepełnosprawnościami. Dążąc do zapewnienia jak najlepszych warunków organizacyjnych i merytorycznych w procesie wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, w sposób ciągły prowadzony jest nadzór Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych nad jednostkami orzeczniczymi, obejmujący w szczególności przypomnienie o konieczności podejmowania działań organizacyjnych zmierzających do prawidłowego i jednolitego stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących ustalania poziomu potrzeby wsparcia, tak aby wymagane prawem czynności zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności były podejmowane w sposób nie rodzący negatywnych skutków dla osób z niepełnosprawnościami. Aktualnie w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej trwają prace związane z przeglądem stosowania przepisów ustawy oraz standardów, o których mowa w art. 4b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przepisów wydanych na podstawie art. 6b⁶ ust. 4 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz procedur postępowania w sprawach dotyczących ustalania poziomu potrzeby wsparcia. Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych na bieżąco monitoruje też proces wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia oraz szkoli wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności objęte nadzorem Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w zakresie stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących

wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, w tym pełnienia przez członków zespołów powierzonych im funkcji z najwyższą starannością, tak aby wymagane prawem poszczególne czynności podejmowane w procesie oceny poziomu potrzeby wsparcia były wykonywane z zachowaniem najwyższych standardów.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Maja Nowak
Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/